

Maa- ja metsätalousministeriön asetus

tuettavaa rakentamista koskevista lihakarjarakennusten rakennusteknisistä ja toiminnallisista vaatimuksista

Maa- ja metsätalousministeriön päätöksen mukaisesti säädetään porotalouden ja luontais-elinkeinojen rakennetuista annetun lain (986/2011) 12 §:n 4 momentin sekä maatalouden rakennetuista annetun lain (1476/2007) 13 §:n 5 momentin, sellaisena kuin se on laissa 1328/2022, nojalla:

1 §

Soveltamisala

Sen lisäksi, mitä rakennusten suunnittelusta, rakentamisesta ja paloturvallisuudesta sekä eläinsuojelusta on muutoin säädetty tai määrätty, tätä asetusta sovelletaan maatalouden rakennetuista annetun lain (1476/2007) sekä porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain (986/2011) mukaisessa lihakarjarakennusten uudisrakennushankkeessa, uudisrakentamiseen verrattavassa laajentamisessa ja laajassa peruskorjaushankkeessa.

2 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) *vasikalla* enintään kuuden kuukauden ikäistä nautaa sukupuolesta riippumatta;
- 2) *hieholla* vähintään kahdeksan kuukauden ikäistä poikimatonta naaraspuolista nautaa;
- 3) *nuorkarjalla* 6—22 kuukauden ikäisiä nautoja;
- 4) *emolehmällä* poikinutta naaraspuolista nautaa, joka hoitaa ja imettää vasikkaa;
- 5) *lihakarjalla* kohtien 1—4 mukaisia nautanlihatuotantoa varten kasvatettavia nautaeläimiä;
- 6) *lihakarjarakennuksella* rakennustilaa, jossa pidetään nautaeläimiä lihatuotantoa varten;
- 7) *eläintilalla* lihakarjarakennuksessa olevaa huonetilaa, joka muodostuu nautaeläinten parista sekä karsinoista, ruokinta- ja lantakäytävät mukaan lukien;
- 8) *rakolattialla ja ritilälattialla* rei'itettyä lattiaa, joka läpäisee virtsaa ja lantaa;
- 9) *kiinteäpohjaisella lattialla* joko rei'ittämätöntä tasapintaista lattiaa tai harvaan rei'itettyä lattiaa, jossa on keskimäärin 15 prosentin viemärintireikäosuus
- 10) *lantakäytävällä* pihaton makuuparsien ja ruokintapöydän yhdistävää eläinten kulku-väylää, josta lanta poistuu valumalla tai se poistetaan lantalaan koneellisesti;
- 11) *vasikkapiilolla* vasikan suojapaikkaa, johon vain vasikka pääsee.

3 §

Yleisiä vaatimuksia

Lihakarjarakennusten paloturvallisuuteen sovelletaan tuettavaa rakentamista koskevista paloteknisistä vaatimuksista annettua maa- ja metsätalousministeriön asetusta (265/2019). Tuotanto ja eläinten hyvinvointi on voitava järjestää sähkökatkoksen sattuessa varavoimajärjestelmän

avulla ja turvaamalla vedensaanti. Jos eläintilassa on sähköriippuvainen ilmanvaihto, on käytössä oltava hälytyslaitteisto, joka varoittaa eläinten hoitajaa sähkökatkosta.

Eläinten parsi- ja karsinajako sekä ryhmäkarsinoissa pidettävien eläinten määrä ja ikäluokka on merkittävä karsinakohtaisesti pohjapiirrokseseen. Emolehmäkasvattamon yhteydessä on oltava poikima- ja sairastilat, jotka on merkittävä pohjapiirrokseseen mitoitettuina. Myös muissa lihakarjan eläintiloissa on oltava erilliset sairastilat, jotka on merkittävä pohjapiirrokseseen. Emolehmäpihato, jossa ei ole makuuparsia, on suunniteltava siten, että emolehmille on järjestetty kuivikepohjainen makuualue ja erillinen ruokinta- ja lannankeräysalue. Emolehmäpihatoissa oleville vasikoille on järjestettävä asianmukainen suojapaikka tai vasikkapiilo.

Rakennussuunnitelmassa on esitettävä eläinten kytkentämahdollisuus hoito- tai muita toimenpiteitä varten.

Peruskorjauksessa ja sellaisessa laajennuksessa, joissa eläintilan laajennus on alle 50 prosenttia olemassa olevan eläintilan pinta-alasta ja enintään 500 neliometriä, voidaan käyttää olemassa olevia käytäväleveyyksiä, ellei eläinsuojelu-, työsuojelu- tai muista säädöksistä muuta johdu.

Karsinoiden, makuuparsien, lantakäytävien ja eläinten muiden kulkuväylien sekä ruokintapöytätilan mitoitusvaatimukset ovat liitteen taulukoissa 1—5.

4 §

Lihakarjarakennuksen sijoitus ja kuljetusreitit

Rakennuspaikka on valittava siten, että emolehmäkarjan laiduntaminen tai jaloittelutarhaus voidaan järjestää. Tiedossa olevat toiminnan tulevaan laajentamiseen liittyvien rakennusten tilavaraukset on esitettävä asemapiirroksessa. Maatilan sisäinen sekä maatilalle tuleva ja sieltä lähtevä liikenne on esitettävä asemapiirroksessa.

Lihakarjarakennuksen yhteydessä on oltava eläintiloista erotettu eläinten nouto- ja lastauspaikka. Suunnitelmissa on esitettävä lastauksessa tarvittavat portit ja aidat.

Rakennettavat tuotantopiha-alueet, alueiden pinta-ala, rakennekerrokset ja pintavesien johtaminen on esitettävä piirustuksissa.

Eläintila on suunniteltava siten, että rehunkuljetusreitit ja ruokintapöydät eivät mene ristiin eläinten liikkumisväylien ja lannan kuljetusreittien kanssa. Jos tätä ei toiminnallisuuden vuoksi voida toteuttaa, on rehuhygienian turvattava muulla toimivalla järjestelyllä.

5 §

Ikkunat ja muut valoaukot

Luonnonvalon saamiseksi eläintilassa on oltava ikkunoita tai muita niitä vastaavia valoaukkoja vähintään viisi prosenttia eläintilan lattiapinta-alasta.

6 §

Eläintilan lattia

Eläinten liikkuma- ja makuutilan lattiarakenne on oltava niin tiivis, että lietettä ei pääse ympäristöön.

Alle kahden kuukauden ikäisten nautaeläinten makuualueen lattian on oltava kiinteäpohjainen.

Eläimen koon ja iän mukaiset rakolattian palkki- ja rakoleveyden mitoitusvaatimukset ovat liitteen taulukossa 7.

7 §

Sairas-, hoito- ja poikimakarsinat

Jokaista alkavaa 50 naudan ryhmää kohden on oltava vähintään yksi karsinatila sairastunutta, hoidettavaa tai poikivaa nautaa varten. Karsinatila on sijaittava vedottomassa paikassa, tilasta on oltava esteetön kulkuväylä ulko-ovelle.

Karsinatila voi olla yksittäiskarsina, tai ryhmäkarsina. Emolehmäpihaton suunnitelmassa on esitettävä mahdollisuus jakaa ryhmäkarsina erillisiksi sairaus- ja poikimatilaksi ellei poikimatila ole erillisessä karsinassa. Karsinan jakaminen ei saa estää eläimen pääsyä ruokinta- ja juomapaikalle. Ruokinta- ja juomapaikat sekä eläinten kytkentämahdollisuus hoitotoimenpiteiden ajaksi on esitettävä pohjapiirustuksessa.

Karsinan makuualueella on oltava kiinteäpohjainen lattia. Rakolattiakarsinassa rakolattia on pehmustettava tarkoitukseen sopivalla tavalla.

Karsinan mitoitusvaatimukset ovat liitteen taulukossa 3.

8 §

Juomapaikat

Kaikkien eläinten saatavilla on aina oltava puhdasta ja sulaa juomavettä. Juomapaikka voi olla juomakuppi tai -allas, 50 millimetriä altaan pituutta vastaa yhden eläimen juomapaikkaa.

Juomapaikkojen vähimmäiskappalemäärät ovat liitteen taulukossa 6.

9 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan xx päivänä xx kuuta 2023.

Tällä asetuksella kumotaan tuettavaa rakentamista koskevista lihakarjarakennusten rakennusteknisistä ja toiminnallisista vaatimuksista annettu maa- ja metsätalousministeriön asetus (406/2017).

Helsingissä xx päivänä xx kuuta 2023

Maa- ja metsätalousministeri Antti Kurvinen

Projektipäällikkö Maarit Hellstedt

Liite

Taulukko 1. Emolehmäpihatton makuuparsimitoitus, parren kallistus lantakäytävälle 2–5 %

Eläinten ikä, kk	Makuuparren vähimmäisleveys ¹⁾ , mm	Makuuparren vähimmäispituus ²⁾ , yksi parsirivi, mm	Makuuparret päät vastakkain ³⁾ , mm
> 22	1 200	2 600	2 450
18–22	1 100	2 400	2 000
12–18	1 000	2 000	1 600
6–12	900	1 800	1 400
2–6	800	1 600	1 250

¹⁾ parsileveys tarkoittaa parrenerottajien vaakasuoraa mittaa keskeltä keskelle mitattuna. Parrenerottajan paksuus voi kaventaa parsileveyttä enintään 65 mm.

²⁾ makuuparren pituus tarkoittaa parren etuosan tilarajoittimen tai seinämän sisäpinnan ja parren ja lantakäytävän välisen rajaviivan etäisyyttä toisistaan;

³⁾ makuuparsi on avoin pääpuolella siten, että lehmän pää voi ulottua vastakkaiseen parteen tai ruokintapöytäan.

Taulukko 2. Alle 2 kuukautta vanhan vasikan yksilökarsinan mitoitus

	Vähimmäispinta-ala, m ²	Lyhimmän sivun vähimmäispituus, mm ¹⁾
Vasikat < 2 kk	1,6	1 100

¹⁾ Sisämittana: esitetty arvo miinus enintään 5 prosenttia

Taulukko 3. Lihakarjan ryhmäkarsina, vähimmäispinta-ala, karsinan sisämitoilla laskettuna, m².

	Rakolattia, m ² /eläin	Kuivikepohja, m ² /eläin	
		Makuualue	Kokonaispinta-ala, sis. lantakäytävä ³⁾
Emolehmä +vasikka		3,5	7,0
Emolehmä ilman vasikkaa		3,0	6,0
Sonni tai hieho > 22 kk	3,0	2,6	5,5
Nuorkarja, 18–22 kk	2,5	2,2	4,4
Nuorkarja, 12–18 kk	2,3	1,8	3,7
Nuorkarja, 6–12 kk	2,0	1,4	3,2
Vasikka, 2–6 kk	1,8	1,0	2,2
Vasikka, 0–2 kk	-	0,8	1,5
Vasikkapiilo	-	0,5	0,5
Sairas-, hoito ja poikimakarsina, > 12 kk ¹⁾	10,0	6,0	10,0
Sairaskarsina, nuorkarja 6–12 kk ²⁾	6,0	3,4	6,0
Sairaskarsina, nuorkarja < 6 kk	4,0	2,5	4,0

¹⁾ lyhimmän sivun pituuden on oltava vähintään 3,0 metriä

²⁾ lyhimmän sivun pituuden on oltava vähintään 2,2 metriä

³⁾ Lantakäytävä voi olla kattamaton.

Taulukko 4. Emolehmäpihatton vähimmäiskäytävämitoitus, ahtauttava kaluste esim. vesiallas tai karjatarha lisä poikittaisen käytävän leveysvaatimusta 1 200 mm ja pitkittäisen käytävän leveysvaatimusta 600 mm.

Eläinten ikä, kk	> 22 kk	18—22 kk	12—18 kk	6—12 kk	2—6 kk
lantakäytävä, yhden tai kahden parisirivin välillä, mm	2 600	2 100	1 800	1 500	1 200
ruokintapöydän lantakäytävä, 1-2 makuuparsiriviä, mm	3 600	3 100	2 800	2 400	2 100
ruokintapöydän lantakäytävä, 3 makuuparsiriviä, +2 rivinen jos parsi avautuu ruokintapöytänsä, mm	3 800	3 200	3 000	2 600	2 300
poikittainen käytävä eläinosaston päädyssä tai päätyseinän vieressä, vähintään, mm ¹⁾	1 800	1 500	1 200	1 200	1 200
poikittainen käytävä, mm ¹⁾	2 400	2 100	1 800	1 800	1 200

¹⁾ enintään 25 vierekkäistä makuupartta/ poikittainen käytävä

Taulukko 5. Lihakarjarakennusten ruokintapaikkojen eläinokohtaisen vähimmäisleveysvaatimukset, mm

	Ruokintapaikan leveys, mm/eläin		Ruokinta-aidan aukon vähimmäisleveys, mm
	Rehun saanti aikavälinen, mm	Rehun saanti jatkuva, mm (≥ 20 h/ vrk)	
Emolehmä, sonni > 600 kg	750	400	220
Muu lihakarja, > 2 kk	500	300	170

Taulukko 6. Juomapaikkojen vähimmäismäärät, 50 mm altaan pituutta vastaa yhden eläimen juomapaikkaa

Nautaeläinten määrä, kpl	Juomapaikkoja vähintään, juomakuppi tai vastaava, kpl	Juoma-altaan reunapituus vähintään 50 mm per eläin, mm
1—10	1	500
11—20	2	550—1 000
21—40	2	1 050—2 000
41—60	3	2 050—3 000
61—80	4	3 050—4 000
jne.		

Taulukko 7. Rakolattian mitoitus, mm

Eläinten ikä, kk	Palkin leveys	Raon leveys
Täysikasvuiset >22kk	125	35—40
18—22 kk	110	35
12—18 kk	100	35
6—12 kk	90	30—35
< 6 kk	70	25—30

Palkki- ja rakoleveyden poikkeama saa olla enintään 5 millimetriä. Vierekkäisten rakolattiapalkkien yläpintakorkeudet saavat poiketa toisistaan enintään 5 millimetriä.